

SNUS Remissvar avseende departementspromemorian ”Musik och film på Internet – hot eller möjlighet? DS 2007:29”

Föreningen SNUS, Swedish Network Users' Society har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerade departementsskrivelse.

Övergripande kommentarer

Det är bra att genomlysas vilket utbud av tjänster som existerar och vilka villkor som råder på marknaden som motpol till den ibland något ensidiga kommunikationen från musik- och filmbranschens företrädare och intresseorganisationer som dominerar samhällsdebatten kring dessa frågor.

Utredningens övergripande slutsats att huvudansvaret för utvecklingen av kommersiella tjänster för musik och film på Internet ligger hos branschens egna aktörer förefaller utifrån det givna underlaget som den enda rimliga bedömningen men är samtidigt modig och välbehövlig.

SNUS uppskattar även att utredningen lyfter fram de bristfälliga rättigheter för konsumentens som många av leverantörernas avtalsvillkor innebär samt att de rådande problemen med olika DRM-system och dess begränsningar lyfts fram som en begränsande faktor.

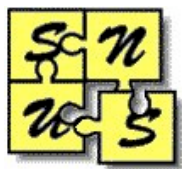
I utredningen konstateras att det tjänsteutbud som finns i Sverige är begränsat, men att det finns ca 100 tjänster på den europeiska marknaden. Som ett exempel kan nämnas att det på den svenska marknaden idag helt saknas tjänster för prenumeration av musik. Med utgångspunkt i detta kan det enligt SNUS uppfattning vara intressant att se vilka hinder som föreligger europeiska aktörer att i större grad erbjuda tjänster på den svenska marknaden och på så sätt stimulera EU:s inre marknad för denna typ av tjänster.

Slutligen kan SNUS notera att flera projekt bedrivits på EU-nivå med liknande syften som denna utredning (Se avsnitt 5.2). Det förefaller bitvis som att utredningen till viss del berör frågor som redan berörts inom ramarna för dessa projekt och att en större samordning mellan svenska och europeiska initiativ kunde vara önskvärd.

Ställningstaganden kring utredningens specifika förslag

Referensgrupp för stärkt konsumentskydd (Bedömning 13.9, Förslag 13.12)

Utifrån perspektivet att huvudansvaret för att utveckla bättre kommersiella tjänster huvudsakligen ligger på branschens aktörer förefaller i SNUS ögon nyttan av en referensgrupp ledd av regeringskansliet med representanter från olika aktörer vara begränsad. Det är svårt att se vilken kunskap en sådan konstellation kan tillföra branschen som denna rimligen inte redan besitter.

Däremot är det bra att betona att området bör bevakas. SNUS anser det dock viktigt att utforma ett sådant uppdrag så att det inte blir för tandlöst eller diffust. Därför tror vi att denna grupp bör få ett konkret uppdrag att följa upp självsanering av icke-konsumentvänliga avtalsvilkor och problem med DRM-skydd alternativt att föreslå lämpliga åtgärder för bättre reglering av konsumenters rättigheter, inrättande av ombudsman eller liknande åtgärder som lyfts fram i utredningen. Utifrån ett sådant uppdrag förefaller Konsumentverket vara en mer lämplig sammankallande part än regeringskansliet.

Det bör dock noteras att dessa åtgärder bör utgå ifrån konsument- och konkurrensrättsliga perspektiv, exempelvis med avseende på DRM-system. Politiska regleringar eller ingrepp i en fri marknad med syfte att hjälpa branschen att bättre förstå sina egna kunder är dömt att leda till misslyckande.

Utökad ansvar för mellanhänder (Bedömning 14.9, Förslag 14.12)

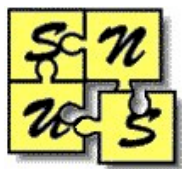
Förslaget kring ett utökad ansvar för mellanhänder finner vi dock problematisk utifrån flera perspektiv.

Vi instämmer i den kritik som lämnats av andra remissinstanser gällande åtgärdens proportionalitet samt i vilken utsträckning polisiära uppgifter kan och bör överlåtas till andra aktörer. Vi vill även här lyfta fram och instämma i den analys som publicerats av Daniel Westman vid Stockholm Universitet under titeln ”Förslag på nya civilrättsliga sanktioner i kampen mot olaglig fildelning – en kritisk granskning” (IRI PM 3/2007) som tydligt belyser en rad brister i förslaget.

Det är SNUS uppfattning att Internetleverantörer idag inte har någon möjlighet till att genomföra bevisprövning och ta på sig ett polisiärt ansvar varken när det gäller bedömningen om upphovsrättsintrång har skett eller av vilken aktör som är rättmätig upphovsrättslig ägare.

Möjligheten att stänga av kunder om de begår brott finns redan idag redan inskrivna i de flesta Internetoperatörens avtal varför den föreslagna paragrafens skrivning om möjlighet i sig enligt SNUS uppfattning är överflödig. Vidare har Internetoperatörerna i olika sammanhang tydligt klargjort att de inte har något intresse att göra detta utan domstolsbeslut varför den föreslagna paragrafen inte heller tillför mycket då beslut fortfarande måste hanteras via domstolsväsendet. En tydligare analys hur detta förslag relaterar till det tidigare presenterade förslaget kring informationsföreläggande (DS 2007:19) hade enligt SNUS varit önskvärd då likheter föreligger och separat hantering av dessa frågor kan leda till motstridiga eller överlappande insatser.

Det är vår uppfattning att den föreslagna praktiska utformningen av regleringen i sig även är problematisk. Från ett tekniskt perspektiv ser SNUS stora problem med den nya definitionen ”Internetleverantör” som föreslås införas. Begreppet är oprecist och utifrån utredningens beskrivning av rapporten riskerar det i många fall att bli osäkert vem som är Internetleverantör.

Dessutom innebär den föreslagna författningsändringen att icke-teknikneutral lagtext införs i Upphovsrättslagen. Det är SNUS åsikt att en alternativ formulering bör övervägas, exempelvis genom reglering av detta i Lagen om elektronisk kommunikation genom utnyttjande av det där redan etablerade operatörsbegreppet.

Vidare vill vi påpeka att begreppen ip-adress, anslutning och användare sällan är utbytbara trots att de ibland används som likvärdiga i denna typ av diskussioner. Denna brist på stringens har även uppstått i delar av utredningstexten varför den inte är lämplig som rättskälla vid eventuell framtida tolkning av lagrummet.

Avstängning av en anslutning kan drabba flera personer, hushåll eller företag då den ofta delas av flera användare. På samma sätt kan en spärr av en ip-adress innebära att oskyldiga drabbas i de fall där s.k. dynamiska ip-adresser används och kopplingen mellan användare och ip-adress förändras över tiden. En ip-adress är ofta även delad mellan flera användare genom s.k. adressöversättning.

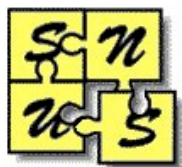
Beroende på hur den nyinförda termen internetanslutning kan komma att tolkas i relation till dessa begrepp uppstår olika typer av sekundära effekter som försvårar proportionalitetsbedömningar och leder till otydligheter.

En annan nyckelfråga anser SNUS vara det otydliga syftet med denna åtgärdig, om en avstängning är att betrakta som en straffrättslig sanktion eller inte. Om ett avtal enbart sägs upp utan ytterligare förbud kring nyteckning med alternativ (eller återteckning) operatör förefaller åtgärden enligt SNUS mening verkningslös. Ifall syftet utgör någon form av straff genom förbud mot åtkomst till Internet blir såvitt vi kan bedöma proportionalitetsbedömningen synnerligen komplicerad.

Mot bakgrund av ovanstående avstyrker SNUS förslaget i denna del. Om regeringen trots detta väljer att gå vidare med detta förslag finner vi det lämpligt att utformningen ses över och att nuvarande författningsändring och förslag till fortsatt utredning icke genomförs utan ytterligare förtydliganden och utredningar.

Stockholm 13 december 2007

För SNUS, genom styrelsen.

Om SNUS

SNUS är en ideell förening för svenska nätverksanvändare. Vårt syfte är att höja nätverksskunkskapen i Sverige och därmed vår nationella konkurrenskraft.

Föreningen har funnits i många år och är ett forum för tekniskt intresserade personer inom nätverksområdet. Vi ska verka för att medlemmarna får del av varandras kunskaper inom ramen för våra olika aktiviteter, främst genom arbetsgrupper, seminarier, testrapporter och medlemstidning. Genom dessa aktiviteter är SNUS ett forum med verksamhet inriktad på att

- öka förståelsen för nätverksteknik och -användande i Sverige.
- driva på utvecklingen vad gäller samtrafik och samverkan.
- testa vad som fungerar i verkligheten sprida kunskap och erfarenheter.

Under SNUS historia sedan 1991 har fokus varit att sprida kunskap om leverantörsoberoende kommunikation (TCP/IP). SNUS har starkt bidragit till den tekniska utvecklingen av Internet och vi har bl.a. initierat Swipnet (Det första kommersiella IP-nätet i Sverige) och medverkat till en överenskommelse om samtrafik för elektronisk post (mellan X.400- och Internet-världarna). SNUS genomför seminarier där intressanta ämnen inom TCP/IP-området tas upp. SNUS är mest känt för att anordna Interoperabilitets-tester, som bäst kan beskrivas som en avancerad provplats inför öppen ridå, där de deltagande företagen genom hårt arbete och samarbete fått insikter och testar utlovade funktioner i praktiken. Testresultaten presenteras dels direkt på plats, dels i detalj i testrapporter som publiceras på SNUS webbplats. Vi har även arbetat med politiker, operatörer och övriga intressenter om vikten av fungerande interoperabilitet och samtrafik mellan de olika näten. SNUS medverkar ibland som sakkunniga i regeringens olika utredningar med Internetanknytning. SNUS har även varit delaktiga i skapandet av den svenska delen av ISOC, Internet Society, som är det internationella värdorganet för IETF, Internet Engineering Task Force. SNUS har även varit värdorganisation för de svenska Internetoperatörernas forum; SOF-gruppen.